

INSTITUȚII DE DREPT PROCESUAL PENAL II

Urmărirea penală

Obiectul urmăririi penale

Art. 285. - (1) Urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.
(2) Procedura din cursul urmăririi penale este nepublică.

Actele organelor de urmărire penală

Art. 286. - (1) Procurorul dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale și soluționează cauza prin ordonanță, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Ordonanța trebuie să cuprindă:

- a) denumirea parchetului și data emiterii;
- b) numele, prenumele și calitatea celui care o întocmește;
- c) fapta care face obiectul urmăririi penale, încadrarea juridică a acesteia și, după caz, datele privitoare la persoana suspectului sau inculpatului;
- d) obiectul actului sau măsurii procesuale ori, după caz, tipul soluției, precum și motivele de fapt și de drept ale acestora;
- d¹) atunci când este cazul, mențiunea căii de atac disponibile, cu arătarea termenului în care aceasta poate fi exercitată;
- e) date referitoare la măsurile asigurătorii, măsurile de siguranță cu caracter medical și măsurile preventive luate în cursul urmăririi;
- f) alte mențiuni prevăzute de lege;
- g) semnătura celui care a întocmit-o.

(4) Organele de cercetare penală dispun, prin ordonanță, asupra actelor și măsurilor procesuale și formulează propuneri prin referat. Dispozițiile [alin. \(2\)](#) se aplică în mod corespunzător.

Modurile de sesizare

Art. 288. - (1) Organul de urmărire penală este sesizat prin plângere sau denunț, prin actele încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege ori se sesizează din oficiu.

(2) Când, potrivit legii, punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, la sesizarea formulată de persoana prevăzută de lege ori cu autorizarea organului prevăzut de lege, acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare în lipsa acestora.

(3) În cazul infracțiunilor săvârșite de militari, sesizarea comandantului este necesară numai în ceea ce privește infracțiunile prevăzute la [art. 413-417](#) din Codul penal.

Plângerea

Art. 289. - (1) Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune.

(2) Plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului ori, pentru persoane juridice, denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal ori

convențional, descrierea faptei care formează obiectul plângerii, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

(3) Plângerea se poate face personal sau prin mandatar. Mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii.

(4) Dacă este făcută în scris, plângerea trebuie semnată de persoana vătămată sau de mandatar.

(5) Plângerea în formă electronică îndeplinește condițiile de formă numai dacă este certificată prin semnătură electronică, în conformitate cu prevederile legale.

(6) Plângerea formulată oral se consemnează într-un proces-verbal de către organul care o primește.

(7) Plângerea se poate face și de către unul dintre soți pentru celălalt soț sau de către copilul major pentru părinți. Persoana vătămată poate să declare că nu își însușește plângerea.

(8) Pentru persoana lipsită de capacitatea de exercițiu, plângerea se face de reprezentantul său legal. Persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face plângere cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă. În cazul în care făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate, sesizarea organelor de urmărire penală se face din oficiu.

(9) Plângerea greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, pe cale administrativă, organului judiciar competent.

(10) În cazul în care plângerea este întocmită de către o persoană care locuiește pe teritoriul României, cetățean român, străin sau persoană fără cetățenie, și prin aceasta se sesizează săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, organul judiciar este obligat să primească plângerea și să o transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea. Regulile privind cooperarea judiciară în materie penală se aplică în mod corespunzător.

(11) Persoana care nu vorbește sau nu înțelege limba română poate depune plângerea în limba pe care o înțelege. Odată cu depunerea plângerii aceasta poate solicita ca, atunci când este citată, să primească și o traducere a citației.

Denunțul

Art. 290. - (1) Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Denunțul se poate face numai personal, dispozițiile art. 289 [alin. \(2\)](#), [\(4\)](#) - [\(6\)](#) și [\(8\)](#) - [\(10\)](#) aplicându-se în mod corespunzător.

Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane

Art. 291. - (1) Orice persoană cu funcție de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public, precum și orice persoană cu atribuții de control, care, în exercitarea atribuțiilor lor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, sunt obligate să sesizeze de îndată organul de urmărire penală și să ia măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alte mijloace de probă să nu dispară.

(2) Orice persoană care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu de interes public, care în exercitarea atribuțiilor sale a luat

cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, este obligată să sesizeze de îndată organul de urmărire penală.

Constatarea infracțiunii flagrante

Art. 293. - (1) Este flagrantă infracțiunea descoperită în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire.

(2) Este de asemenea considerată flagrantă și infracțiunea al cărei făptuitor, imediat după săvârșire, este urmărit de organele de ordine publică și de siguranță națională, de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigătul public ori prezintă urme care justifică suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit infracțiunea sau este surprins aproape de locul comiterii infracțiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a-l presupune participant la infracțiune.

(3) În cazul infracțiunii flagrante, organele de ordine publică și siguranță națională întocmesc un proces-verbal, în care consemnează toate aspectele constatate și activitățile desfășurate, pe care îl înaintează de îndată organului de urmărire penală.

(4) Plângerile și cererile prezentate în scris, corpul delict, precum și obiectele și înscrisurile ridicate cu ocazia constatării infracțiunii sunt puse la dispoziția organului de urmărire penală.

Soluțiile de neurmărire și netrimiteră în judecată

Art. 314. - (1) După examinarea sesizării, când constată că au fost strânse probele necesare potrivit dispozițiilor [art. 285](#), procurorul, la propunerea organului de urmărire penală sau din oficiu, soluționează cauza prin ordonanță, dispunând:

a) clasarea, când nu exercită acțiunea penală ori, după caz, stinge acțiunea penală exercitată, întrucât există unul dintre cazurile prevăzute la art. 16 [alin. \(1\)](#);

b) renunțarea la urmărirea penală, când nu există interes public pentru continuarea urmăririi penale.

(2) Procurorul întocmește o singură ordonanță chiar dacă lucrările dosarului privesc mai multe fapte ori mai mulți suspecti sau inculpați și chiar dacă se dau acestora rezolvări diferite conform [alin. \(1\)](#).

Renunțarea la urmărire penală

Art. 318. - (1) În cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau pedeapsa închisorii de cel mult 7 ani, procurorul poate renunța la urmărirea penală când constată că nu există un interes public în urmărirea faptei.

(2) Interesul public se analizează în raport cu:

a) conținutul faptei și împrejurările concrete de săvârșire a faptei;

b) modul și mijloacele de săvârșire a faptei;

c) scopul urmărit;

d) urmările produse sau care s-ar fi putut produce prin săvârșirea infracțiunii;

e) eforturile organelor de urmărire penală necesare pentru desfășurarea procesului penal prin raportare la gravitatea faptei și la timpul scurs de la data săvârșirii acesteia;

f) atitudinea procesuală a persoanei vătămate;

g) existența unei disproporții vădite între cheltuielile pe care le-ar implica desfășurarea procesului penal și gravitatea urmărilor produse sau care s-ar fi putut produce prin săvârșirea infracțiunii.

(3) Când autorul faptei este cunoscut, la aprecierea interesului public sunt avute în vedere și persoana suspectului sau a inculpatului, conduita avută anterior săvârșirii infracțiunii, atitudinea

suspectului sau a inculpatului după săvârșirea infracțiunii și eforturile depuse pentru înlăturarea sau diminuarea consecințelor infracțiunii.

(4) Atunci când autorul faptei nu este identificat, se poate dispune renunțarea la urmărirea penală prin raportare doar la criteriile prevăzute la alin. (2) [lit. a\)](#), [b\)](#), [e\)](#) și [g\)](#).

(5) Nu se poate dispune renunțarea la urmărirea penală pentru infracțiunile care au avut ca urmare moartea victimei.

(6) Procurorul poate dispune, după consultarea suspectului sau a inculpatului, ca acesta să îndeplinească una sau mai multe dintre următoarele obligații:

a) să înlătore consecințele faptei penale sau să repare paguba produsă ori să convină cu partea civilă o modalitate de reparare a acesteia;

b) să ceară public scuze persoanei vătămate;

c) să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă cuprinsă între 30 și 60 de zile, în afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, persoana nu poate presta această muncă;

d) să frecventeze un program de consiliere.

(7) În cazul în care procurorul dispune ca suspectul sau inculpatul să îndeplinească obligațiile prevăzute la alin. (6), stabilește prin ordonanță termenul până la care acestea urmează a fi îndeplinite, care nu poate fi mai mare de 6 luni sau de 9 luni pentru obligații asumate prin acord de mediere încheiat cu partea civilă și care curge de la comunicarea ordonanței.

(8) Ordonanța de renunțare la urmărire cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 [alin. \(2\)](#), precum și dispoziții privind măsurile dispuse conform alin. (6) din prezentul articol și art. 315 [alin. \(2\)](#) - [\(4\)](#), termenul până la care trebuie îndeplinite obligațiile prevăzute la [alin. \(6\)](#) din prezentul articol și sancțiunea nedepunerii dovezilor la procuror, precum și cheltuielile judiciare.

(9) În cazul neîndeplinirii cu rea-credință a obligațiilor în termenul prevăzut la [alin. \(7\)](#), procurorul revocă ordonanța. Sarcina de a face dovada îndeplinirii obligațiilor sau prezentarea motivelor de neîndeplinire a acestora revine suspectului ori inculpatului.

(10) Ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală este verificată sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmită de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când a fost întocmită de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ordonanța este verificată de procurorul-șef de secție, iar când a fost întocmită de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet.

(11) Dispozițiile alin. (10) se aplică în mod corespunzător atunci când ierarhia funcțiilor într-o structură a parchetului e stabilită prin lege specială.

(12) Ordonanța prin care s-a dispus renunțarea la urmărirea penală, verificată potrivit [alin. \(10\)](#), se comunică în copie, după caz, persoanei care a făcut sesizarea, părților, suspectului, persoanei vătămate și altor persoane interesate și se transmite, spre confirmare, în termen de 10 zile de la data la care a fost emisă, judecătorului de cameră preliminară de la instanța căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența să judece cauza în primă instanță.

(13) Judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul de soluționare și dispune citarea persoanelor prevăzute la alin. (12).

(14) Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, cu citarea persoanelor prevăzute la [alin. \(12\)](#), precum și cu participarea procurorului, asupra legalității și temeiniciei soluției de renunțare la urmărirea penală. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea cererii de confirmare.

(15) Judecătorul de cameră preliminară verifică legalitatea și temeinicia soluției de renunțare la urmărirea penală pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a înscrisurilor noi prezentate și, prin încheiere, admite sau respinge cererea de confirmare formulată de procuror. În cazul în care respinge cererea de confirmare, judecătorul de cameră preliminară:

a) desființează soluția de renunțare la urmărire penală și trimite cauza la procuror pentru a începe sau a completa urmărirea penală ori, după caz, pentru a pune în mișcare acțiunea penală și a completa urmărirea penală;

b) desființează soluția de renunțare la urmărirea penală și dispune clasarea.

(16) Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la [alin. \(15\)](#) este definitivă. În cazul în care judecătorul a respins cererea de confirmare a soluției de renunțare la urmărirea penală, o nouă renunțare nu mai poate fi dispusă, indiferent de motivul invocat.

Rezolvarea cauzelor și sesizarea instanței

Rezolvarea cauzelor

Art. 327. - Atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul:

a) emite rechizitoriu prin care dispune trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal;

b) emite ordonanță prin care clasează sau renunță la urmărire, potrivit dispozițiilor legale.

Cuprinsul rechizitoriului

Art. 328. - (1) Rechizitoriul se limitează la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și cuprinde în mod corespunzător mențiunile prevăzute la art. 286 [alin. \(2\)](#), datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acesteia, probele și mijloacele de probă, cheltuielile judiciare, mențiunile prevăzute la [art. 330](#) și [331](#), dispoziția de trimitere în judecată, precum și alte mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei. Rechizitoriul este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când a fost întocmit de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rechizitoriul este verificat de procurorul-șef de secție, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet. În cauzele cu arestați, verificarea se face de urgență și înainte de expirarea duratei arestării preventive.

(2) În rechizitoriu se arată numele și prenumele persoanelor care trebuie citate în instanță, cu indicarea calității lor în proces, și locul unde urmează a fi citate.

(3) Procurorul întocmește un singur rechizitoriu chiar dacă lucrările urmăririi penale privesc mai multe fapte ori mai mulți suspecți și inculpați și chiar dacă se dau acestora rezolvări diferite, potrivit [art. 327](#).

- Potrivit Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 9/2008 privind examinarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial nr. 831 din 10.12.2008, dispozițiile art. 264 alin. 3

din Codul de procedură penală anterior [art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală actual] se interpretează în sensul că, rechizitoriul trebuie să conțină mențiunea "verificat sub aspectul legalității și temeiniciei". Această interpretare a Curții produce efecte în continuare. Lipsa acestor mențiuni atrage neregularitatea actului de sesizare incidente fiind în acest caz dispozițiile art. 345, art. 346 din Codul de procedură penală actual.

Actul de sesizare a instanței

Art. 329. - (1) Rechizitoriul constituie actul de sesizare a instanței de judecată.

(2) Rechizitoriul însoțit de dosarul cauzei și de un număr necesar de copii certificate ale rechizitoriului, pentru a fi comunicate inculpaților, se trimit instanței competente să judece cauza în fond.

(3) În situația în care inculpatul nu cunoaște limba română, se vor lua măsuri pentru traducerea autorizată a rechizitoriului, care va fi atașată actelor menționate la alin. (2). Când nu există traducători autorizați, traducerea rechizitoriului se face de o persoană care poate comunica cu inculpatul.

(4) Inculpatul, cetățean român aparținând unei minorități naționale, poate solicita să îi fie comunicată o traducere a rechizitoriului în limba maternă.

CAMERA PRELIMINARĂ

Obiectul procedurii în camera preliminară

Art. 342. - Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Durata procedurii în camera preliminară

Art. 343. - Durata procedurii în camera preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță.

Măsurile premergătoare

Art. 344. - (1) După sesizarea instanței prin rechizitoriul, dosarul se repartizează aleatoriu judecătorului de cameră preliminară.

(2) Copia certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică inculpatului la locul de deținere ori, după caz, la adresa unde locuiește sau la adresa la care a solicitat comunicarea actelor de procedură. Inculpatului, celorlalte părți și persoanei vătămate li se aduc la cunoștință obiectul procedurii în camera preliminară, dreptul de a-și angaja un apărător și termenul în care, de la data comunicării, pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Termenul este stabilit de către judecătorul de cameră preliminară, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, dar nu poate fi mai scurt de 20 de zile.

(3) În cazurile prevăzute la [art. 90](#), judecătorul de cameră preliminară ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu și stabilește, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, termenul în care acesta poate formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea

sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, care nu poate fi mai scurt de 20 de zile.

(4) La expirarea termenelor prevăzute la [alin. \(2\)](#) și [\(3\)](#), dacă s-au formulat cereri sau excepții ori dacă a ridicat excepții din oficiu, judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul pentru soluționarea acestora, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului.

- Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 04/06/2018 prin Decizia nr. 14/2018 privind examinarea sesizării formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală, vizând natura juridică a termenului în care, de la data comunicării, inculpatul, persoana vătămată și celelalte părți pot formula cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală (M.Of. partea I nr. 765 din 05/09/2018) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor prevăzute de art. 344 alin. (2) din Codul de procedură penală stabilește următoarele: Termenul în care inculpatul, persoana vătămată și celelalte părți pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală este un termen de recomandare. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 4 iunie 2018.

Procedura în camera preliminară

Art. 345. - (1) La termenul stabilit conform art. 344 [alin. \(4\)](#), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate, ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului.

(2) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, prin încheiere, care se comunică de îndată procurorului, părților și persoanei vătămate.

(3) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare sau în cazul în care sancționează potrivit [art. 280-282](#) actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 05/12/2017 prin [Decizia nr. 802/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 342 și art. 345 alin. \(1\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 116 din 06/02/2018) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E*: - 1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Staicu Chiriac în Dosarul nr. 1.915/3/2017/a1 al Tribunalului București - Secția I penală și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 345 alin. (1) din Codul

de procedură penală, care nu permite judecătorului de cameră preliminară, în soluționarea cererilor și excepțiilor formulate ori excepțiilor ridicate din oficiu, să administreze alte mijloace de probă în afara "oricăror înscrisuri noi prezentate" este neconstituțională.

Soluțiile

Art. 346. - (1) Dacă nu s-au formulat cereri și excepții în termenele prevăzute la art. 344 [alin. \(2\)](#) și [\(3\)](#) și nici nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea acestor termene, judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecății. Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, fără citarea părților și a persoanei vătămate și fără participarea procurorului, prin încheiere, care se comunică de îndată acestora. 05/12/2014 - alineatul a fost declarat parțial neconstituțional prin Decizie [641/2014](#).

(2) Dacă respinge cererile și excepțiile invocate ori ridicate din oficiu, în condițiile art. 345 [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#), prin aceeași încheiere judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecății.

(3) Judecătorul de cameră preliminară restituie cauza la parchet dacă:

a) rechizitoriul este neregulamentar întocmit, iar neregularitatea nu a fost remediată de procuror în termenul prevăzut la art. 345 [alin. \(3\)](#), dacă neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului sau limitelor judecății;

b) a exclus toate probele administrate în cursul urmăririi penale;

c) procurorul solicită restituirea cauzei, în condițiile art. 345 [alin. \(3\)](#), ori nu răspunde în termenul prevăzut de aceleași dispoziții.

(4) În toate celelalte cazuri în care a constatat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit [art. 280-282](#) actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecății.

(4¹) În cazurile prevăzute la alin. (3) [lit. a\)](#) și [c\)](#) și la [alin. \(4\)](#), judecătorul de cameră preliminară se pronunță prin încheiere, în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Încheierea se comunică de îndată procurorului, părților și persoanei vătămate.

(4²) În cazul prevăzut la alin. (3) [lit. b\)](#), restituirea cauzei la procuror se dispune prin încheierea prevăzută la art. 345 [alin. \(2\)](#).

(5) Probele excluse nu pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.

(6) Dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară procedează potrivit [art. 50](#) și [51](#), care se aplică în mod corespunzător.

(7) Judecătorul de cameră preliminară care a dispus începerea judecății exercită funcția de judecată în cauză.

- Potrivit Deciziei nr. 65/2007 privind examinarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial nr. 537 din 16 iulie 2008, în interpretarea dispozițiilor art. 332 din Codul de procedură penală anterior [art. 346 din Codul de procedură Penală actual], cu referire la art. 159 alin. 13 ultima teză din Codul de procedură penală anterior [art. 236 alin. (4) din Codul de procedură penală actual], Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că în situația restituirii

cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale, durata maximă a arestării preventive nu poate depăși 180 de zile, calculată prin adăugarea tuturor perioadelor anterioare din cursul urmăririi penale și ulterioare restituirii cauzei la procuror. Decizia Curții rămâne obligatorie pentru instanțe în condițiile în care dispozițiile legale actuale nu conțin modificări de natură să afecteze aplicabilitatea acesteia.

Contestația

Art. 347. -

(1) În termen de 3 zile de la comunicarea încheierilor prevăzute la art. 346 [alin. \(1\)](#) - [\(4²\)](#), procurorul, părțile și persoana vătămată pot face contestație. Contestația poate privi și modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor.

Declarat parțial neconstituțional la data de 17/01/2017 prin [Decizia nr. 18/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 347 alin. \(1\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 312 din 02/05/2017) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E: -*

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ion Piloiu și Aurelian Simion Baci în Dosarul nr. 1.519/111/2015/a1 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, care exclude posibilitatea de a face contestație împotriva soluției prevăzute la art. 346 alin. (2), este neconstituțională.

06/11/2015 - alineatul a fost declarat parțial neconstituțional prin Decizie [631/2015](#).

(2) Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii.

(3) Contestația se soluționează în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Dispozițiile [art. 345](#) și [346](#) se aplică în mod corespunzător.

(4) În soluționarea contestației nu pot fi invocate sau ridicate din oficiu alte cereri sau excepții decât cele invocate sau ridicate din oficiu în fața judecătorului de cameră preliminară în procedura desfășurată în fața instanței sesizate cu rechizitoriu, cu excepția cazurilor de nulitate absolută. 05/12/2014 - alineatul a fost declarat parțial neconstituțional prin Decizie [641/2014](#).

- Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 08/12/2014 prin Decizia nr. 5/2014 privind examinarea recursurilor în interesul legii declarate de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul de procedură penală privind competența de a se pronunța asupra măsurilor preventive pe durata soluționării contestației prevăzute de art. 347 din Codul de procedură penală (M.Of. partea I nr. 80 din 30/01/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite recursurile în interesul legii declarate de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 și art. 347 din Codul de procedură penală stabilește că: Judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată prin rechizitoriu, a cărui încheiere prin care s-a dispus începerea judecării a fost atacată cu contestație, are

competența de a se pronunța asupra măsurilor preventive, conform dispozițiilor legale care reglementează măsurile preventive în procedura de cameră preliminară, până la soluționarea contestației prevăzute în art. 347 din Codul de procedură penală. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 8 decembrie 2014.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 17/01/2017 prin Decizia nr. 18/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală (M.Of. partea I nr. 312 din 02/05/2017) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E*: - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ion Piloiu și Aurelian Simion Baciu în Dosarul nr. 1.519/111/2015/a1 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, care exclude posibilitatea de a face contestație împotriva soluției prevăzute la art. 346 alin. (2), este neconstituțională.

Măsurile preventive în procedura de cameră preliminară

Art. 348. - Recursuri în interesul legii - soluții de admitere.

(1) Judecătorul de cameră preliminară se pronunță, la cerere sau din oficiu, cu privire la luarea, menținerea, înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurilor preventive.

(2) În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației, verifică legalitatea și temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor [art. 207](#).

- Declarat parțial neconstituțional la data de 22/06/2017 prin [Decizia nr. 437/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 348 alin. \(2\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 763 din 26/09/2017) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E*: - Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel București - Secția a II-a penală și Tribunalul Arad - Secția penală în dosarele nr. 2.325/3/2016/a5 și nr. 6.828/55/2016/a1 și constată că sintagma "sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației" din cuprinsul acestora este neconstituțională.
- Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 08/12/2014 prin Decizia nr. 5/2014 privind examinarea recursurilor în interesul legii declarate de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul de procedură

penală privind competența de a se pronunța asupra măsurilor preventive pe durata soluționării contestației prevăzute de art. 347 din Codul de procedură penală (M.Of. partea I nr. 80 din 30/01/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite recursurile în interesul legii declarate de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 și art. 347 din Codul de procedură penală stabilește că: Judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată prin rechizitoriu, a cărui încheiere prin care s-a dispus începerea judecării a fost atacată cu contestație, are competența de a se pronunța asupra măsurilor preventive, conform dispozițiilor legale care reglementează măsurile preventive în procedura de cameră preliminară, până la soluționarea contestației prevăzute în art. 347 din Codul de procedură penală. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 8 decembrie 2014.

JUDECATA

Publicitatea ședinței de judecată

- Art. 352.** - (1) Ședința de judecată este publică, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Ședința desfășurată în camera de consiliu nu este publică.
- (2) Nu pot asista la ședința de judecată minorii sub 18 ani, cu excepția situației în care aceștia au calitatea de părți sau martori, precum și persoanele înarmate, cu excepția personalului care asigură paza și ordinea.
- (3) Dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere unor interese de stat, moralei, demnității sau vieții intime a unei persoane, intereselor minorilor sau ale justiției, instanța, la cererea procurorului, a părților ori din oficiu, poate declara ședință nepublică pentru tot cursul sau pentru o anumită parte a judecării cauzei.
- (4) Instanța poate de asemenea să declare ședință nepublică la cererea unui martor, dacă prin audierea sa în ședință publică s-ar aduce atingere siguranței ori demnității sau vieții intime a acestuia sau a membrilor familiei sale, ori la cererea procurorului, a persoanei vătămate sau a părților, în cazul în care o audiere în public ar pune în pericol confidențialitatea unor informații.
- (5) Declararea ședinței nepublice se face în ședință publică, după ascultarea părților prezente, a persoanei vătămate și a procurorului. Dispoziția instanței este executorie.
- (6) În timpul cât ședința este nepublică, nu sunt admise în sala de ședință decât părțile, persoana vătămată, reprezentanții acestora, avocații și celelalte persoane a căror prezență este autorizată de instanță.
- (7) Părțile, persoana vătămată, reprezentanții acestora, avocații și experții desemnați în cauză au dreptul de a lua cunoștință de actele și conținutul dosarului.
- (8) Președintele completului are îndatorirea de a aduce la cunoștința persoanelor ce participă la judecata desfășurată în ședință nepublică obligația de a păstra confidențialitatea informațiilor obținute pe parcursul procesului.
- (9) Pe durata judecării, instanța poate interzice publicarea și difuzarea, prin mijloace scrise sau audiovizuale, de texte, desene, fotografii sau imagini de natură a dezvălui identitatea persoanei vătămate, a părții civile, a părții responsabile civilmente sau a martorilor, în condițiile prevăzute la [alin. \(3\)](#) sau [\(4\)](#).

(10) Informațiile de interes public din dosar se comunică în condițiile legii.

(11) În cazul în care informațiile clasificate sunt esențiale pentru soluționarea cauzei, instanța solicită, de urgență, după caz, declassificarea totală, declassificarea parțială sau trecerea într-un alt grad de clasificare ori permiterea accesului la cele clasificate de către apărătorul inculpatului.

(12) Dacă autoritatea emitentă nu permite apărătorului inculpatului accesul la informațiile clasificate, acestea nu pot servi la pronunțarea unei soluții de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei în cauză.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 18/01/2018 prin [Decizia nr. 21/2018 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 352 alin. \(11\) și alin. \(12\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 175 din 23/02/2018)
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - DECIDERE: - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și constată că sintagma "instanța solicită" cu raportare la sintagma "permiterea accesului la cele clasificate de către apărătorul inculpatului" din cuprinsul dispozițiilor art. 352 alin. (11) din Codul de procedură penală este neconstituțională.
- Declarat parțial neconstituțional la data de 18/01/2018 prin [Decizia nr. 21/2018 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 352 alin. \(11\) și alin. \(12\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 175 din 23/02/2018)
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - DECIDERE: - Admite excepția de neconstituționalitate și constată că sintagma "autoritatea emitentă" din cuprinsul dispozițiilor art. 352 alin. (12) din Codul de procedură penală este neconstituțională.

Măsurile premergătoare privind martorii, experții și interpreții

Art. 373. - (1) După apelul martorilor, experților și interpreților, președintele cere martorilor prezenți să părăsească sala de ședință și le pune în vedere să nu se îndepărteze fără încuviințarea sa.

(2) Experții rămân în sala de ședință, în afară de cazul în care instanța dispune altfel.

(3) Martorii, experții și interpreții prezenți pot fi ascultați, chiar dacă nu au fost citați sau nu au primit citație, însă numai după ce s-a stabilit identitatea lor, ținându-se seama de dispozițiile [art. 122](#).

Aducerea la cunoștință a învinuirii, lămuriri și cereri

Art. 374. - (1) La primul termen la care procedura de citare este legal îndeplinită și cauza se află în stare de judecată, președintele dispune ca greșierul să dea citire actului prin care s-a dispus trimiterea în judecată ori, după caz, a celui prin care s-a dispus începerea judecării sau să facă o prezentare succintă a acestuia.

(2) Președintele explică inculpatului în ce constă învinuirea ce i se aduce, îl înștiințează pe inculpat cu privire la dreptul de a nu face nicio declarație, atrăgându-i atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa, precum și cu privire la dreptul de a pune întrebări coinalpaților, persoanei vătămate, celorlalte părți, martorilor, experților și de a da explicații în tot cursul cercetării judecătorești, când socotește că este necesar.

- (3) Președintele încunoștințează partea civilă, partea responsabilă civilmente și persoana vătămată cu privire la probele administrate în faza urmăririi penale care au fost excluse și care nu vor fi avute în vedere la soluționarea cauzei și pune în vedere persoanei vătămate că se poate constitui parte civilă până la începerea cercetării judecătorești.
- (4) În cazurile în care acțiunea penală nu vizează o infracțiune care se pedepsește cu detențiune pe viață, președintele pune în vedere inculpatului că poate solicita ca judecata să aibă loc numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor prezentate de părți și de persoana vătămată, dacă recunoaște în totalitate faptele reținute în sarcina sa, aducându-i la cunoștință dispozițiile art. 396 [alin. \(10\)](#).
- (5) Președintele întreabă procurorul, părțile și persoana vătămată dacă propun administrarea de probe.
- (6) În cazul în care se propun probe, trebuie să se arate faptele și împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află aceste mijloace, iar în ceea ce privește martorii și experții, identitatea și adresa acestora.
- (7) Probele administrate în cursul urmăririi penale și necontestate de către părți sau de către persoana vătămată nu se readministrează în cursul cercetării judecătorești. Acestea sunt puse în dezbateră contradictorie a părților, a persoanei vătămate și a procurorului și sunt avute în vedere de instanță la deliberare. 13/03/2015 - alineatul a fost declarat parțial neconstituțional prin Decizie [76/2015](#).
- (8) Probele prevăzute la alin. (7) pot fi administrate din oficiu de către instanță, dacă apreciază că este necesar pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.
- (9) Procurorul, persoana vătămată și părțile pot cere administrarea de probe noi și în cursul cercetării judecătorești.
- (10) Instanța poate dispune din oficiu administrarea de probe necesare pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

- Potrivit Deciziei nr. 16/2013 privind examinarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 09 ianuarie 2014, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3201 alin. (7) fraza a II-a din Codul de procedură penală anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că: Într-un proces penal având ca obiect o pluralitate de infracțiuni (conkurs) în a cărei alcătuire intră și o infracțiune care se pedepsește cu detențiunea pe viață, iar săvârșirea tuturor infracțiunilor este recunoscută de inculpat, judecarea cauzei se face, pentru toate infracțiunile, potrivit procedurii de drept comun. Dispozițiile din vechiul Cod de procedură penală sunt corespondente cu art. 374 alin. (4) din Codul de procedură penală actual. Decizia Curții rămâne obligatorie pentru instanțe în condițiile în care dispozițiile legale actuale nu conțin modificări de natură să afecteze aplicabilitatea acesteia.

Procedura în cazul recunoașterii învinuirii

Art. 375. - (1) Dacă inculpatul solicită ca judecata să aibă loc în condițiile prevăzute la art. 374 [alin. \(4\)](#), instanța procedează la ascultarea acestuia, după care, luând concluziile procurorului și ale celorlalte părți, se pronunță asupra cererii.

(1¹) Inculpatul poate recunoaște faptele și solicita judecarea cauzei în condițiile prevăzute la art. 374 [alin. \(4\)](#) și prin înscris autentic.

(1²) În cazurile prevăzute la [alin. \(1\)](#) și (1¹), dacă inculpatul este minor, este necesară și încuviințarea reprezentantului său legal.

(2) Dacă admite cererea, instanța întreabă părțile și persoana vătămată dacă propun administrarea de probe cu înscrisuri.

(3) Dacă respinge cererea, instanța procedează potrivit art. 374 [alin. \(5\)](#) - [\(10\)](#).

Rezolvarea acțiunii penale

Art. 396. - (1) Instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.

(2) Condamnarea se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

(3) Renunțarea la aplicarea pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile [art. 80-82](#) din Codul penal.

(4) Amânarea aplicării pedepsei se pronunță dacă instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, în condițiile [art. 83-90](#) din Codul penal.

(5) Achitarea inculpatului se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) [lit. a](#) - [d](#)).

(6) Încetarea procesului penal se pronunță în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) [lit. e](#) - [j](#)).

(7) Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit [art. 18](#) și se constată, ca urmare a continuării procesului, că sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) [lit. a](#) - [d](#)), instanța de judecată pronunță achitarea.

(8) Dacă inculpatul a cerut continuarea procesului penal potrivit [art. 18](#) și se constată că nu sunt incidente cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) [lit. a](#) - [d](#)), instanța de judecată pronunță încetarea procesului penal.

(9) În cazul în care, în cursul urmăririi penale, al procedurii de cameră preliminară sau al judecării, față de inculpat s-a luat măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune sau s-a dispus înlocuirea unei alte măsuri preventive cu măsura preventivă a controlului judiciar pe cauțiune și inculpatul este condamnat la pedeapsa amenzii, instanța dispune plata acesteia din cauțiune, potrivit dispozițiilor [art. 217](#).

(10) Când judecata s-a desfășurat în condițiile art. 375 [alin. \(1\)](#), [\(1¹\)](#) și [\(2\)](#), când cererea inculpatului ca judecata să aibă loc în aceste condiții a fost respinsă sau când cercetarea judecătorească a avut loc în condițiile art. 377 [alin. \(5\)](#) ori art. 395 [alin. \(2\)](#), iar instanța reține aceeași situație de fapt ca cea recunoscută de către inculpat, în caz de condamnare sau amânare a aplicării pedepsei, limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii se reduc cu o treime, iar în cazul pedepsei amenzii, cu o pătrime. Pentru inculpații minori, instanța va avea în vedere aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime.

- Potrivit Deciziei nr. 16/2013 privind examinarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial nr. 190 din 20 martie 2007, în aplicarea prevederilor art. 11 pct. 2 lit. b), C.P.P. anterior [art. 17 alin. (2) și art. 396 (6) C.P.P. actual] cu referire la art. 10 alin. 1 lit. h) teza a II-a din C.P.P. anterior [art. 16 alin. (1) lit. g) C.P.P. actual], Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că: Încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice. Decizia Curții rămâne obligatorie pentru instanțe în

condițiile în care dispozițiile legale actuale nu conțin modificări de natură să afecteze aplicabilitatea acesteia.

Hotărârile supuse apelului

Art. 408. - (1) Sentințele pot fi atacate cu apel, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Încheierile pot fi atacate cu apel numai odată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu apel.

(3) Apelul declarat împotriva sentinței se socotește făcut și împotriva încheierilor.

Persoanele care pot face apel

Art. 409. - (1) Pot face apel:

a) procurorul, referitor la latura penală și latura civilă;

b) inculpatul, în ceea ce privește latura penală și latura civilă;

c) partea civilă, în ceea ce privește latura penală și latura civilă, și partea responsabilă civilmente, în ceea ce privește latura civilă, iar referitor la latura penală, în măsura în care soluția din această latură a influențat soluția în latura civilă;

d) persoana vătămată, în ceea ce privește latura penală;

e) martorul, expertul, interpretul și avocatul, în ceea ce privește amenzile judiciare aplicate prin sentință, precum și în ceea ce privește cheltuielile judiciare și indemnizațiile cuvenite acestora;

f) orice persoană fizică ori juridică ale cărei drepturi legitime au fost vătămate nemijlocit printr-o măsură sau printr-un act al instanței, în ceea ce privește dispozițiile care au provocat asemenea vătămare.

(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1) **lit. b) -f)**, apelul poate fi declarat și de către reprezentantul legal ori de către avocat, iar pentru inculpat, și de către soțul acestuia.

Neagravarea situației în propriul apel

Art. 418. -

(1) Instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai grea pentru cel care a declarat apel.

(2) De asemenea, în apelul declarat de procuror în favoarea unei părți, instanța de apel nu poate agrava situația acesteia.

- Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 02/06/2014 prin Decizia nr. 10/2014 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 30.259/215/2013, prin care, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept (M.Of. partea I nr. 502 din 07/07/2014) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 30.259/215/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemelor de drept: - dacă în aplicarea art. 418 din Codul de procedură penală, privind neagravarea situației în propriul apel, circumstanțele atenuante reținute de prima instanță în favoarea inculpatei în condițiile art. 74 alin. 1 din Codul penal anterior pot fi menținute în condițiile art. 5 din Codul penal de

instanța de control judiciar, învestită doar cu soluționarea apelului declarat de inculpată, chiar dacă pentru fapta analizată legea penală mai favorabilă o reprezintă noul Cod penal; - în măsura în care circumstanțele atenuante trebuie menținute, efectele atenuante ale acestora sunt cele prevăzute de art. 76 din Codul penal anterior sau cele prevăzute de art. 76 din noul Cod penal. Stabilește că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei. Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 din Codul de procedură penală, atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 2 iunie 2014.

Soluțiile la judecata în apel

Art. 421. - Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:

1. respinge apelul, menținând hotărârea atacată:

- a) dacă apelul este tardiv sau inadmisibil;
- b) dacă apelul este nefondat;

2. admite apelul și:

- a) desființează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit regulilor referitoare la soluționarea acțiunii penale și a acțiunii civile la judecata în fond. Instanța de apel readministrează declarațiile pe care prima instanță și-a întemeiat soluția de achitare, dispozițiile art. 374 [alin. \(7\)](#) - [\(10\)](#) și ale art. 383 [alin. \(3\)](#) și [\(4\)](#) aplicându-se în mod corespunzător;
- b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.

Contestația în anulare

Cazurile de contestație în anulare

Art. 426. -

Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri:

- a) când judecata în apel a avut loc fără citarea legală a unei părți sau când, deși legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

- b) când inculpatul a fost condamnat, deși existau probe cu privire la o cauză de încetare a procesului penal;
- c) când hotărârea din apel a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului;
- d) când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate;
- e) când judecata în apel a avut loc fără participarea procurorului sau a inculpatului, când aceasta era obligatorie, potrivit legii;
- f) când judecata în apel a avut loc în lipsa avocatului, când asistența juridică a inculpatului era obligatorie, potrivit legii;
- g) când ședința de judecată în apel nu a fost publică, în afară de cazurile când legea prevede altfel;
- h) când instanța de apel nu a procedat la audierea inculpatului prezent, dacă audierea era legal posibilă;
- i) când împotriva unei persoane s-au pronunțat două hotărâri definitive pentru aceeași faptă.

- Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prelabile la data de 04/03/2015 prin Decizia nr. 5/2015 privind examinarea sesizării formulate de Tribunalul Dolj Secția penală și pentru cauze cu minori prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, în sensul "dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală" (M.Of. partea I nr. 248 din 10/04/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Tribunalul Dolj - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 32.177/215/2014 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prelabile, în sensul "dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii de atac extraordinare prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art. 432 alin. (4) din Codul de procedură penală." Stabilește că hotărârea pronunțată în procedura examinării admisibilității în principiu a contestației în anulare, împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută o cale de atac, nu poate fi supusă apelului. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 4 martie 2015.
- Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prelabile la data de 29/03/2017 prin Decizia nr. 10/2017 privind soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 6.664/2/2016, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea de principiu a unei probleme de drept (M.Of. partea I nr. 392 din 25/05/2017) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 6.664/2/2016, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: "Dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală, instanța care soluționează contestația în anulare, după admiterea în principiu a acesteia, poate reanaliza o cauză de încetare a procesului penal, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența cauzei de încetare a procesului penal, pentru care existau probe la dosar". Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală, instanța care soluționează contestația

în anulare nu poate reanaliza o cauză de încetare a procesului penal, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența cauzei de încetare a procesului penal. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 29 martie 2017.

Termenul de introducere a contestației în anulare

Art. 428. - (1) Contestația în anulare pentru motivele prevăzute la art. 426 [lit. a\)](#) și [c\) -h\)](#) poate fi introdusă în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei instanței de apel.

(2) Contestația în anulare pentru motivele prevăzute la art. 426 [lit. b\)](#) și [i\)](#) poate fi introdusă oricând.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 30/06/2016 prin [Decizia nr. 501/2016 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 428 alin. \(1\) cu referire la art. 426 lit. i\) din Codul de procedură penală](#) (M.Of. partea I nr. 733 din 21/09/2016) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E:* - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Alexandru Marian Iancu în Dosarul nr. 3.695/2/2015 (2.219/2015) al Curții de Apel București - Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 428 alin. (1) cu referire la art. 426 lit. i) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale.

Hotărârile supuse recursului în casație

Art. 434. - (1) Pot fi atacate cu recurs în casație deciziile pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor. 24/10/2016 - alineatul a fost declarat parțial neconstituțional prin Decizie [540/2016](#).

(2) Nu pot fi atacate cu recurs în casație:

- a) hotărârile de respingere ca inadmisibilă a cererii de revizuire;
- b) hotărârile de respingere a cererii de redeschidere a procesului penal în cazul judecării în lipsă;
- c) hotărârile pronunțate în materia executării pedepselor;
- d) hotărârile pronunțate în materia reabilitării;
- e) soluțiile pronunțate cu privire la infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate;
- g) hotărârile pronunțate ca urmare a admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției.

(3) Recursul în casație exercitat de procuror împotriva hotărârilor prin care s-a dispus achitarea inculpatului nu poate avea ca scop obținerea condamnării acestuia de către instanța de recurs în casație.

- Decizia nr. 573/2018 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 959 din 13 noiembrie 2018. Formă aplicabilă la 13 noiembrie 2018 - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Movilă în Dosarul nr. 589/180/2016 al Înaltei Curți de

Casație și Justiție - Secția penală și constată că dispozițiile art. 434 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale. Definitivă și general obligatorie.